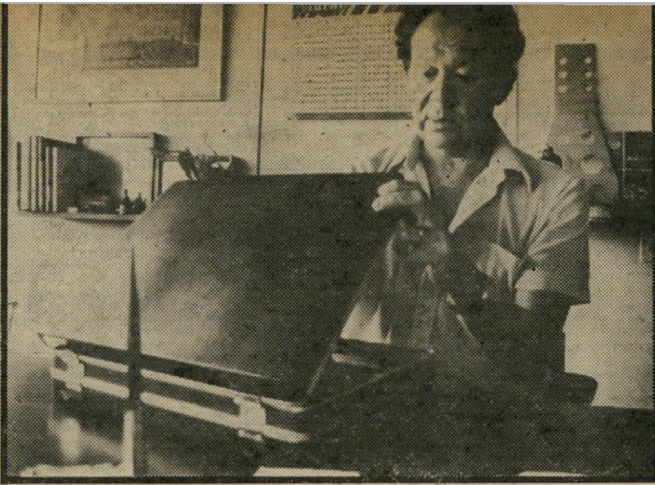

יעקב לוינסון

מוטה גור

לא כל-מנגנון מבטיח שילטון

על הוועדות. הם דרשו להיכלל בוועדת הכספים בנימוק שצריך להיות ייצוג ב" ועדה זו לאגף המוניציפאלי של המיפ"ל.

ועדת הכספים מתכנסת מדי יום ביומו, ובמצב הכוחות בוועדה זו חשוב למערך להופיע בה בכל דיון בהרכב מלא. כדי לנסות להפריע לליכוד. נסיעה מדימונה לתל-אביב, שם מתכנסת לרוב ועדת הכספים. אורכת יותר משלוש שעות. זהו בערך, גם זמן הנסיעה מצפת. לאמיר ולנחמיאס עבודה רבה בניהול עיריותיהם הכושלות. וקשה להגות שהם היו יכולים להגיע לשיבות הוועדה מדי יום. תשובתם לטענה זו: "אנחנו נעשה רטציה בינינו". רפי אדרי הוא מנהל חברת בניה גדולה. גם לו עיסוקים רבים שלא יאפשרו לו להקדיש שעות רבות מדי יום לוועדת הכספים. נוסף על כך, צריך היה אדרי להיות מעוניין בוועדת הכלכלה. שם נדונים ענייני השיכון. אדרי הודיע: "לא מעניין אותי שום דבר, אני רוצה בוועדת הכספים".

שלמה הילל, מי שהיה שר-המיסטר בתקופת הכנסת השישית ויושבראש ועדת הפנים בכנסת התשיעית, רצה להיות בוועדת החוקי-הביטחון. ניסו להסביר לו: "תבחר בין שני התפקידים." תשובתו של הילל: "אני רוצה בשניהם".

אולי לחוץ על מסדרי הוועדות ניסה הילל להקים גוש חדש במפלגת העבודה — גוש עדות המזרח. הוא כינס ישיבה, אך זו הותרמה על-ידי יוצאי צפון אפריקה. הילל, שנמנה עם יוצאי עיראק, נכשל בהקמת הגוש.

„אני... הכי טובה בעולם“

אנשי המושבים, אריק נחמקין ו- יחזקאל זכאי, הודיעו לוועדה המסדרת: אחת רוצים יצוג בוועדות הכספים והכלכלה. אנשי הקיבוצים אמרו לעומתם: מאז תקופת ייגאל אלון, שאנחנו יורשיו, מגיע לנו מקום בוועדת החוקי-הביטחון. וזאת בנוסף לוועדות הכלכליות, שבהן נשמור שלא יאונה רע לקיבוצים. על ראשות ועדת הפנים התמודדו גם תמר אשל, שושנה ארבלי-אלמזלנו ו- יהודה חשאי. ארבלי רצתה בראשות ועדת העבודה והרווחה, שבראשה היא עמדה בעבר. היא ערכה מגעים פרטיים עם אנשי הליכוד, הציעה להם את ראשות ועדת הפנים תמורת ראשות ועדת העבודה. "מגיע לי." היא הסבירה לוועדה המסדרת. שאליה היא הצטרפה כדי לשמור על האינטרס הפרטי שלה. "אני הייתי יושבת ראש הוועדה הכי טובה בעולם." גם רענן נעים, שהתפרסם השבוע, עמד על שלו. אולם אנשי המושבים הודיעו: אנחנו נחליט מי יהיה בוועדת הכספים והודיעו לחברם נעים שהוא בחוק. יש נוסף על הוועדות הכלכליות, שבהן נש" מור שלא יאונה רע לקיבוצים. אנשי הוועדה המסדרת היו מעוניינים (המשך בעמוד 8)

האלטרנטיבות את אחת משתי הוועדות החשובות: ועדת החוקי-הביטחון וועדת הכספים. היו שדרשו את שתיהן.

בשבועיים האחרונים התרוצצו חברי הכנסת של המערך כאחוזי תזוית. כל אחד שמר על חברו שלא ימכור אותו. בעוד שמטעם הליכוד הופיעו בשיבות הוועדה המסדרת רק שלושה או ארבעה נציגים, הגיעה מטעם המערך משלחת של שיבעה שמונה, כשכל אחד שומר על רעהו. היו אף מי שרמזו לאנשי הליכוד, שהמערך יהיה מוכן לוותר לליכוד בדרישות שונות, בתנאי שהליכוד ייצור סיטואציות שיאפשרו להם להיבחר. הגדיל לעשות שבח וייס שתמך, כמעט בגלוי, בדרישת הליכוד להקטין את הוועדות ולהוות בהן רוב. על כך נזנף וייס על-ידי יוסי שריד, עוזי ברעם ויחזקאל זכאי.

„נעשה רטציה“

רשימת חברי הכנסת של המערך יש חמישה יוצאי צפון-אפריקה, ושמונה בני עדות-המזרח שאינם מצפון-אפריקה. בישיבה בשבוע שעבר הירשו לעצמם שניים מיוצאי צפון-אפריקה לדבר בשם כל יוצאי עדות-המזרח. היו אלה רפי אדרי, מנכ"ל חברת שיכון עובדים, שהוצב במקום השביעי ברשימת המערך לכנסת העשירית, ורענן נעים, איש המושבים, שהוצב במקום ה-45.

רק אחד מיוצאי צפון-אפריקה ביקש להיות חבר ועדת החוקי-הביטחון. היה זה ז'אק אמיר, ראש עיריית דימונה. הי מישאלה השנייה של אמיר היתה ועדת הכספים. רענן נעים, אויב הגעפילטע פיש, ביקש את ועדת הכספים או את ועדת הכלכלה. אדרי ביקש את הכספים והי רווחה.

ראש עיריית דימונה, ז'אק אמיר, וראש עיריית צפת, הח"כ החדש אהרון נחמיאס, שניהם אנשי רבין, פעלו ביחד בקרב

על השילטון הפורמאלי. הוא בודאי יודע שעדיין לא הגיעה השעה לכך.

לשם כך על שפיזור לבחור לו במועמד משלו, שאותו הוא יוכל להמליך ושבעזרתו הוא יוכל לשלוט. נראה ששפיזור ואנשי מהמרים על רב-אלוף (מיל') מרדכי ("מוטה") גור. אמנם, לא הונפו עדיין ניסי המילחמה, אך אם אכן יוותר פרס על כיסאו, מרצון או מאונס, והנסיבות או מוקדי-הכוח במפלגה ימנעו מיצחק רבין לקפוץ על הכסא המתפנה, יתחולל בתוך מפלגת העבודה מאבק בין מנגנוני גים. המאבק, שחיצו הראשונים כבר נורו בישיבה שבה היתה ההתפרצות העדתית בשבוע שעבר, יהיה בין האיש שצבר לו כוח והשפעה כלכליים ופוליטיים אדירים, יעקב לוינסון, ובין איש שהמנגנון של משומן היטב של אליהו שפיזור ירצה ביקרו — מוטה גור.

חילופי הדברים בישיבתה של סיעת מפלגת העבודה בשבוע שעבר — ובמרכזה הוויכוח מה טעים יותר, געפילטע פיש או קוסקוס — היו ציבועניים ועסיסיים. אך נראה שהבעיה העדתית לא תהווה גורם מכריע במאבקים שבמפלגה. על פרס ויור שבראש הסיעה בכנסת היה לחלק 58 מקר מות בוועדות הכנסת בין 48 חברי-כנסת. ראשי מ"ם טענו שבכנסת ה-8, כשהמערך היה עדיין בשילטון, היו להם שיבעה חברים בוועדות. עתה הם דורשים את אותו מיספר החברים. שימעון פרס, היודע שמ"ם ממתנה להזדמנות לפרק את המערך, הסכים מייד. נותרו 51 מקומות ל-39 חברי כנסת (הח"כ הערבי של המערך, חמד חלאליה, לא הובא כלל בחשבון).

שחל ביקש מכל אחד מחברי-הכנסת של המערך לרשום על פיסת נייר את שתי הוועדות שבהן הוא רוצה להשתתף. על פי סדר העדיפות. במקרים מסוימים אפשר היה למנות ח"כ לשתי ועדות ובמקרים אחרים, רק לוועדה אחת — לא תמיד על-פי רצונו. היו חברי-כנסת, כמו שבח וייס, שכתבו שמות של ארבע ועדות. כימעט כל חברי-הכנסת רשמו כאחת

את היורש. יוסי שריד רמו שאדם מסויים מאוד יכול, לדעתו, לעמוד בראש מפלגת-העבודה, להבריא אותה ולהצמיד אותה לניצחון בבחירות — גם אם יערכו במועד קרוב. שריד לא ציין, אמנם, את שם המועמד שלו, שבו תומכים גם רבים אחרים. אך לכולם היה ברור למי הכוונה: יעקב לוינסון.

לוינסון כימעט והיה מועמד מיפלגת העבודה לתפקיד שר האוצר, עוד בתקופה שהסקרים צפו ניצחון מוחץ למפלגה בבחירות האחרונות. הוא התפטר מראשות בנק הפועלים, שבו הוא שלט במשך שנים רבות, כדי שיוכל לקבל את התפקיד. ואף ערך הופעת בכורה לפני הציבור הרחב בנאום אשר נשא בוועידת מיפלגת ה-עבודה. אך ברגע האחרון הוא חזר בו, כפי שעשה כבר פעמים רבות בעבר, ונסוג אל מאחרי מעטה המיסתורין החביב עליו. כיום לוינסון הוא יושבראש מועצת-המנהלים של חברת אופ"ל. במשך כמה חודשים בשנה הוא יושב בלוסי-אנג'לס, אך הוא מקפיד לערוך גיחות דו-חודשיות לישראל. גם היום, אחרי שאין לו כבר כל עמדה רשמית בבנק הפועלים, הוא השליט האמיתי של הבנק — אין החלטה, גדולה או קטנה, שאינה מתקבלת ללא התייעצות איתו.

במשך שנים הקפיד לוינסון לחמוק מעיני הציבור. הוא צבר לו כוח עצום, המזכיר את כוחו של פינחס ספיר בימיו הטובים. הוא משפיע מאחרי הקלעים על המערכת הפוליטית.

על פי הוראותיו היה בנק הפועלים הבנק היחידי בארץ, שלא השתתף במירוק ה-מטורף של יתר הבנקים להענקת אשראי ליהלומנים. בתקופת-השיא של ענף כלכלי זה, חוש כלשהו אמר ללוינסון שכדאי להתרחק מענף זה. היום סובלים כל יתר הבנקים מזנזים כבדים בעיקבות התמור-טטותם של יהלומנים. אותו חוש אמר, ככל הנראה, ללוינסון להתרחק במהירות מהמירוק בכנסת ול-ממשלה, בתקופה שבה תפרו כבר אנשי המערך את הפראקים שלהם. היום אין לוינסון מוזהה עם הכישלון בבחירות, ועדיין יש בידיו כוח עצום.

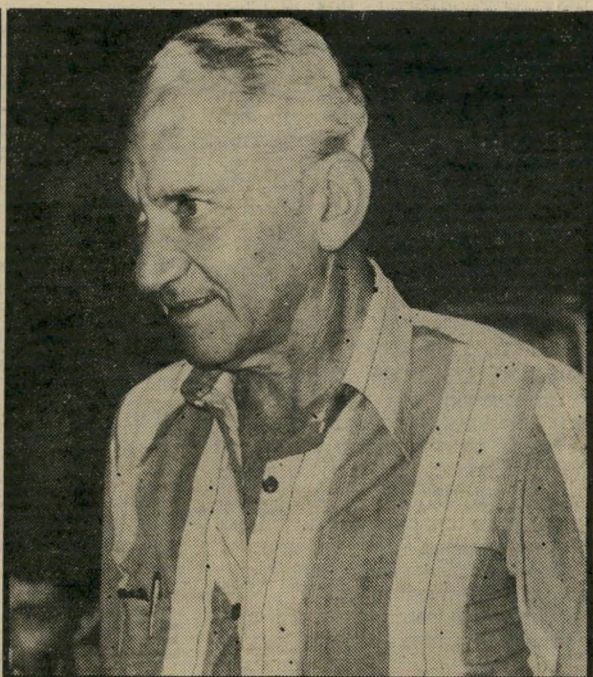
געפילטע-פיש וקוסקוס

רבים במפלגה סבורים שלוינסון היה רוצה לעמוד בראש מפלגת העבודה, למרות שהוא עצמו הכחיש זאת פעמים רבות. לדעתם, לוינסון אינו רוצה בתפקיד שר-האוצר, או בתפקיד בכיר אחר, אלא היה רוצה להיות ראשון, ולא-דווקא בין שווים.

מול אפשרות כזו חייב אליהו שפיזור להציג מועמד משלו. קשה לדעת אם הוא עצמו רוצה לעמוד אי פעם בראש מיפ"ל-גת-העבודה. שפיזור, כמו שרגא נצר או כמו פינחס ספיר, אוהב לשלוט מאחרי הקלעים ולהיות ממליך מלכים ולא המלך עצמו. אך גם אם קורץ שפיזור מחומר שונה מזה של נצר וספיר, והוא חולם

אליהו שפיזור

חיים ברייב

לא כל התחייבות בכתב פירושה מינוי לתפקיד